

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра зарубіжної літератури

Силабус курсу

Історія зарубіжної літератури

Обсяг	Загальна кількість: кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90.
Семестр, рік навчання	очна форма навчання: 1 семестр, 1 рік навчання; заочна форма навчання: 1 семестр, 2 рік навчання
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	ВОЙТЕНКО Леся, доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної літератури; РОМАНЕЦЬ Валентина, кандидат пед. наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури
Е-mail	
Робоче місце	Кафедра зарубіжної літератури
Консультації	Онлайн-консультації за графіком, посилання https://us04web.zoom.us/j/9912832336?pwd=aWloNzIKWE5oSFdmb0JWWVc2Vjhsdz09

КОМУНІКАЦІЯ

Онлайн-лекції проводяться в zoom-конференції за посиланням

<https://us04web.zoom.us/j/9912832336?pwd=aWloNzIKWE5oSFdmb0JWWVc2Vjhsdz09>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: творчий доробок найвизначніших авторів Давньої Греції

Постреквізити курсу: Історія зарубіжної літератури 2-4 курси навчання; Курсова робота з зарубіжної літератури, Атестаційний екзамен з англійської мови та зарубіжної літератури.

Мета – сформуванню уявлення про надбання епохи Античності, розкрити основні тенденції розвитку першої в Європі художньої літератури, навчити аналізувати різноманітні жанри епосу, лірики та драми, навчити виявляти специфіку творчого доробку найвизначніших авторів Давньої Греції і Давнього Риму, навчити оцінювати їх внесок у подальше становлення широкого спектру напрямів, течій і художніх форм літературного процесу.

Завдання: виробити навички специфічних принципів аналізу запропонованих текстів античних авторів; встановити причини появи та

еволюції жанрів літератури, навчитивитокремлювати спільні та відмінні риси літератури Давньої Греції та Риму.

Очікувані результати: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:** риси епохи Античність; основні причини появи жанрів літератури; особливості творчого доробку авторів Давньої Греції та Риму; **вміти:** виявляти спільні та відмінні риси Давньогрецької та римської літератур; використовувати літературознавчі поняття і терміни при аналізі текстів античних авторів.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (22 год. очна/ 10 год. заочна форма навчання), практичних занять (14 год.очна/4 год.заочна), організації самостійної роботи студентів (54 год.очна/76 год.заочна).

Методи навчання

Словесні: лекції, розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: самостійна підготовка до семінарського заняття, індивідуальні завдання.

Зміст навчальної дисципліни

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЛІТЕРАТУРА ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ.

ТЕМА 1. ВСТУП. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНТИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Періодизація давньогрецької літератури. Характеристика долітературного періоду. Міфотворчість. Міфологічні цикли. Види міфів, герої. Різновиди міфів.

ТЕМА 2. ДАВНЬОГРЕЦЬКИЙ ЕПОС. ГОМЕР ТА ЙОГО ПОЕМИ.

Гомерівське питання, проблема авторства епічних поем. Уявлення про Гомера в античності, стан проблеми в нові часи, основні теорії гомерівського питання. Композиція та сюжет поем Гомера “Іліада” та “Одіссея”. Гекзаметр, двоплановість поеми, система художніх засобів. Дидактичний епос: Гесіод і поема “Роботи і дні.”

ТЕМА 3. ДАВНЬОГРЕЦЬКИЙ МЕЛОС.

Давньогрецька лірика. Розвиток декламаційних жанрів. Мелічна поезія (сольна та хорова). Принципи диференціації жанрових форм поезії, формальні та змістовні ознаки мелічних жанрів. Каллін, Тіртей, Солон, Феогнід, Мімнерм, Архілох, Семонід, Алкей, Сапфо, Анекреонт, Піндар, Вакхлід як представники давньогрецького мелосу.

ТЕМА 4. ФОРМУВАННЯ ДАВНЬОГРЕЦЬКОГО ТЕАТРУ ТА ДРАМИ.

Поняття про драму. Жанрові особливості та структура. Аристотель – засновник теорії драми, мімесіс, вчення про трагедію. Виникнення та розвиток грецької драми. Її фольклорні основи, види та структура. Творчість Есхіла. Міфологічно-релігійна проблематика його трагедій. Давньогрецька трагедія. Творчість Софокла та Еврипіда. Розвиток драматичної дії, роль хору. Роль вісників у трагедіях Есхіла, Софокла та Еврипіда.

ТЕМА 5. ДАВНЬОГРЕЦЬКА КОМЕДІЯ.

Творчість Аристофана. Періодизація творчості Аристофана. Структура давньогрецької комедії. Художні засоби, причина появи, тематика, роль хору, агон у структурі

комедії. Проблематика та поетика комедій Аристофана «Хмари», «Жаби». Антивоєнна тематика комедій Аристофана «Лісістрата», «Мир», «Вершники».

ТЕМА 6. ЕПОХА ЕЛЛІНІЗМУ.

Література періоду Еллінізму: загальна характеристика. Творчість Менандра в контексті розвитку нової аттичної комедії. Проблематика та поетика комедій Менандра «Відлюдник», «Полюбовний суд». Александрійська лірика: (творчість Феогніда, Калімаха, Аполлонія Родоського), художня своєрідність творчості Феокрита, грецький роман.

Змістовий модуль 2. ДАВНЬОРИМСЬКА ЛІТЕРАТУРА

ТЕМА 7. ПЕРІОДИЗАЦІЯ ДАВНЬОРИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Розвиток ранньої римської літератури. Перші римські поети. Римський театр і Плавт. Комедія Плавта «Скарб»: жанрова та тематична своєрідність. Сципіонівська культура і Теренцій. Проблематика та поетика драми Теренція «Свекруха». Література кінця Республіки. Катулл і «неотерики», інтимний щоденник поета. Жанрова своєрідність та художні особливості поеми Лукреція Кара «Про природу речей». Жанрова своєрідність римської комедії, ателлана, фесценіди, паліата.

ТЕМА 8. ЛІТЕРАТУРА ЕПОХИ ПРИНЦИПАТА.

Література «золотого віку» Августа. Римський героїчний епос Вергілія. Жанрово-тематична своєрідність «Буколік». Вергілій та Феокрит. Жанрово-тематична своєрідність «Георгік». Вергілій та Гесіод. «Енеїда» Вергілія як зразок національно-патріотичного римського епосу. Композиційна своєрідність поеми. Вергілій і Гомер.

ТЕМА 9. ЛІТЕРАТУРА ЕПОХИ ІМПЕРІЇ.

Творчість Горация: жанрова своєрідність ранніх творів («Еподи», «Сатири»), художня своєрідність «Од». «Послання до Пізонів» як трактат поетичного мистецтва. Тема поета та його покликання у «Науці поезії». Основні положення та постулати «Науки поезії». Рання творчість Овідія: «Наука кохання». Поема «Метаморфози»: міфологічна основа, композиція, сюжети, мотиви, образи твору.

ТЕМА 10. ЛІТЕРАТУРА ПІЗНЬОЇ ІМПЕРІЇ.

Література пізньої античності. Творчість Апулея. Художня своєрідність роману Апулея «Метаморфози, або Золотий осел». Творчість Сенеки, художня своєрідність трагедії Сенеки «Медея». «Сатирикони» Петронія як зразок римської сатири.

ТЕМА 11. ПІДСУМКОВЕ ЗАНЯТТЯ.

Антична література та світовий культурний процес. Основні концепції античності.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Бандура Т.Й. Історія зарубіжної літератури (античний період) (для студентів філологічного факультету): навчально-методичний комплекс. Одеса: ПНПУ, 2018. 53с.
2. Білецький О. Неповторний Аристофан. Комедії.-Харків, Фоліо, 2012. С. 3-18.
3. Білецький О. Було колись над Іліоном. Гомер. Іліада.-Харків: Фоліо, 2016. С. 3-25
4. Ковбасенко Ю.І. Антична література: Навчальний посібник. К.: Вид-во КМПУ «Університет», 2014. 256 с.
5. Ковбасенко Ю.І., Тверігінова Т.І., Євтушенко С.І. Антична література: Методична лоція для студента. К.: Вид-во КМПУ «Університет», 2010. 256 с.
6. Парандовський Я. Міфологія. Вірування стародавніх греків та римлян. К.: Молодь, 2010. 232 с.

Додаткова

7. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. Підручник. К.:Либідь, 2011.718с.
8. Підлісна Г.Н. Антична література. Навчальний посібник.. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 384с.

Художні твори

1. *Александрійська поезія*: Каллімах, Феокрит, Аполлоній Родоський (за хрестоматією).
2. *Апулей*. Мераморфози, або Золотий осел.
3. *Аристотель*. Поетика (за хрестоматією).
4. *Аристофан*. Мир. Лісістрата (одна п'єса за вибором). Хмари.
5. *Вергілій*. Буколіки. Георгіки. Енеїда (за хрестоматією).
6. *Гесіод*. Роботи і дні (за хрестоматією).
7. *Гомер*. Іліада. Одиссея (за хрестоматією).
8. *Горацій*. Оди. Еподи. Сатири. Послання до Пісонів (за хрестоматією).
9. *Давньогрецька класична лірика*: Каллін, Тіртеї, Солон, Мімнерм, Феогнід; Архілох, Сімонід; Алкеї, Сапфо, Анакреонт; Піндар, Алкман, Вакхлід (за хрестоматією).
10. *Евріпід*. Медея. Іпполіт (одна п'єса за вибором).
11. *Есхіл*. Перси. Прометей закутий (одна п'єса за вибором).
12. *Катулл*. Поезія (за хрестоматією).
13. *Лонг*. Дафніс і Хлоя.
14. *Менандр*. Відлюдник. Полюбовний суд (одна п'єса за вибором).
15. *Міфи Стародавньої Греції* (вибірково).
16. *Овідій*. Поезія. Метаморфози (за хрестоматією).
17. *Плавт*. Скарб. Хвалькуватий воїн (одна п'єса за вибором).
18. *Софокл*. Цар Едіп. Антігона (одна п'єса за вибором).
19. *Теренцій*. Свекруха. Брати (одна п'єса за вибором).

Електронні інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ОНУ:
загальний електронний каталог НБ ОНУ – <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnyj-katalog/>
2. Електронна бібліотека "УКРАЇНІКА" <http://irbis-nbuv.gov.ua>
3. Електронні підручники з зарубіжної літератури для вузів. – <http://www.gumfak.ru/zarub.shtml>
4. Історія античної літератури (Чистякова Н.А., Вулих Н.В.). – Режим доступу: <http://antique-lit.niv.ru/antique-lit/chistyakova-vulih/index.htm>

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти

Очна форма навчання

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістових модулів. Відповідь під час іспиту теж оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль (іспит).

Поточний контроль											Підсумковий контроль (іспит)	Загальна оцінка
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Заочна форма навчання

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль											Загальна оцінка
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Самостійна робота студентів

В якості самостійної роботи здобувачам вищої освіти пропонується аналіз теоретичного матеріалу з певної теми, що вивчається. Перевірка теоретичних знань, рівень засвоєння теоретичного матеріалу з теми перевіряється в ході проведення усних опитувань під час семінарських занять. У разі відсутності здобувачів освіти на занятті, вони мають підготувати стислий конспект з тем, що вивчаються. На вимогу викладача здобувач освіти має показати конспект з тем семінарських та бути готовим відповісти на теоретичні питання з цієї ж теми. Для кращого засвоєння навчального матеріалу здобувачам вищої освіти пропонується виконання додаткових практичних та теоретичних завдань.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: студенти самостійно обирають теми для доповідей та їх презентацій, які мають відбутися на практичних заняттях за розкладом. Переносити або відкладати доповідь забороняється.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців університету ОНУ ім. І. І. Мечникова

http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf. Тож всі доповіді мають бути підготовлені самостійно на основі щонайменше п'яти різних теоретичних джерел.

Політика щодо відвідування та запізень: лекції та практичні заняття необхідно обов'язково відвідувати. У разі неможливості повідомити старосту заздалегідь. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf